



Van den Hurk (links): 'Alleen bij mensen en olifanten bestaat er zo iets als de menopauze. Bij alle andere soorten sterven de vrouwtjes zodra ze niet meer vruchtbaar zijn of hun laatste jong hebben grootgebracht' ► Foto: Timon Noll

Yvonne van de Hurk en de voorstelling 'Hormonologen'

'De menopauze is onsexy'

Door Eric Korsten

"Alleen bij mensen en olifanten bestaat er zo iets als de menopauze. Bij alle andere soorten sterven de vrouwtjes zodra ze niet meer vruchtbaar zijn of hun laatste jong hebben grootgebracht". Actrice en theatermaakster Yvonne van den Hurk is de bedenker van de 'Hormonologen', een voorstelling waarin de overgang van vrouwen centraal staat. Meer dan een miljoen vrouwen in Nederland zitten er middenin, maar de menopauze is, vroeger en nu, nog altijd een taboe-onderwerp, een fase in het leven die doorgaans geheimzinnig en lacherig als typische 'vrouwenpraat voor bij het knapperend haardvuur' weggevoerd wordt, door vrouwen én mannen. Waarom dat zo is, weet Van den Hurk haarfijn te benoemen. "Het thema is allereerst letterlijk erg onsexy," aldus van den Hurk. "Een vrouw is na de menopauze immers niet langer vruchtbaar en ze meent dat ze daardoor niet langer aantrekkelijk of interessant is voor mannen. Ze houdt het moment dat de overgang zich aandient daarom liever maar voor zich. Bovendien gaat de overgang gepaard met onvoorspelbare

momenten van emotioneel en fysiek ongemak waardoor veel vrouwen in een emotionele achtbaan terecht komen, een periode waarin zich opvliegers aandienen, hartkloppingen, pijn in de botten en bijvoorbeeld een gevoel van opgejaagdheid". Van den Hurk kwam op het idee om over het weggemoffelde verschijnsel een theatervoorstelling te maken toen tien jaar geleden één van haar vriendinnen zich tot de huisarts wendde met verschijnselen van heftige zweetuitbraken, waarbij zich ook tal van andere ongemakken aandienen. "Daardoor kwam ze na een tijdje in een neerwaartse emotionele spiraal terecht, die erin resulteerde dat haar toenmalige echtgenoot haar verliet. Niemand had door dat het de menopauze was die zich in een vroegtijdig stadium bij haar aandient. Ook haar huisarts niet. Kennelijk weet niemand te benoemen wat de overgang met zich mee kan brengen". Ze besloot tot een productie toen ze na jaren van achtereenvolgende drukte met tv-drama's en toneelvoorstellingen, totdat ze tot de ontdekking kwam dat door een chronisch pijntje in haar elleboog zich opeens bij haarzelf de menopauze openbaarde.

"Toen besloot ik dat dit het uitgelezen moment was om eraan te beginnen, omdat je vaak achteraf luchtig over allerlei zaken heenstapt. Maar het is vaak een ander verhaal als je zelf middenin zo'n worsteling zit. Dat moment ligt nu zo'n drie jaar achter me. Ik besloot als het ware in een trein te springen en gesprekken te gaan voeren met vrouwen; autochtoon, allochtoon, jong, oud, rijk, arm, dorpsvrouwen en stadsvrouwen. En ik heb verschillende artsen en gynaecologen gesproken. Aanvankelijk bleek geen enkel theater geïnteresseerd in een voorstelling rond dit onderwerp, maar ik kon er voor mezelf niet onderuit dat ik in mijn diepste zelf een uitgesproken theaterwezen ben. Daarop heb ik uiteindelijk doorgezet". Zodat vorig jaar oktober haar voorstelling 'Hormonologen' in première ging. Die bleek een schot in de roos, zozeer dat nu de repletournee van de voorstelling plaatsvindt. "Ik heb over mijn ervaringen en de gesprekken die ik voerde ook een boek geschreven. Het leuke is dat je door deze manier van werken, door 'veldwerk' te verrichten een soort van ontdekkingsreis maakt. Dat was ook zo bij het maken van mijn concertvoorstelling 'Frau Bach',

over het leven van componist Johann Sebastian Bach, en eerder Chopin. Ik ben van huis uit geen musicoloog en ook zeker geen musicus, maar op mijn niveau kon ik daardoor uitgroeien tot een heuse kenner en ben ik voor mezelf 'dichter' bij de prachtige muziek van Bach gekomen. En ben dat voor mijn gevoel nu ook een beetje geworden met betrekking tot de overgang".

Speciaal

In het recente verleden zijn er tal van andere monologen-voorstellingen gemaakt. Zoals De Vagina Monologen, waar ze ook zelf aan meedeed, en Adelheid Roosens Gesluitte Monologen. "Deze voorstelling wijkt van dat concept af", zegt Van den Hurk. "Het is geen droog oplepelen van wat verhalen maar een echte theatervoorstelling die is gelardeerd met muziek en dans tegen een decor dat speciaal voor deze voorstelling is gebouwd". Er is bovendien sprake van een ijzersterke cast, met ex-presentatrice Nelleke van der Krogt en actrice en comédienne Anousha Nzume. "Ikzelf wissel mijn rol af met actrice en regisseur Hymke de Vries". Volgens Van den Hurk, die al in 1990 erkenning kreeg met het winnen van

de Colombina voor haar memorabele aandeel in de toneelbewerking van Inez van Dullemen's 'Schrijf me in het zand' en ook bekendheid verwierf met onder meer de veelbekken tv-series Pleidooi en Taxi, bieden haar ontledende 'Hormonologen' niet alleen 'ellende in overvloed', maar juist ook een humoristische en zelfs ludieke benadering van het in nevelen gehulde fenomeen en een blik van herkenning voor vriendinnen en dochter(s): "Een slimme meid is op haar toekomst voorbereid", lacht Van den Hurk. "Ook voor mannen is het een interessante voorstelling. Daarna kunnen ze het gedrag van hun vrouw of een vriendin, of dat van de kassajuffrouw beter peilen". Uhh, verdomd, als man van onderhand middelbare leeftijd moet ik bij nader inzien dat ook ikzelf's nachts weleens badend van het zweet wakker word en meer dan eens te kampen heb met vermoeide botten. Zou het dan toch?

Hormonologen door WinterSpelen theaterproducties is van dinsdag 6 tot en met donderdag 8 maart te zien in Theater aan het Spui. Meer informatie: www.hormonologen.nl en www.theateraanhetspui.nl. Telefonisch reserveren: (070) 346 52 72.